

stationibus, tertius possit super iisdem articulis, alios testes producere: quia tamen hic interuenientis tempore cœptæ litiis, infans, & cum darentur interuentionales. In pupillari ætate, sicque ignoranti similis fuerit, puto, d. publicatione non remorari hanc probationem, per distinctionem Bart. in l. si perlusorio, §. 1. de appell. refert & tenet Gail. obf. 71. n. 12. lib. 1. Concludo, tutiorem viam esse, ut admittantur.

Quoad punctum eventualis restitutionis in 20 integrum, puto, ut eam superflue peti: licet enim cessio legitima facta, & per omnia valida esset, ita ut cedens nec agere, nec transfigere, nec reuocare eam possit, præterim obstantibus his, quæ enumerantur in l. 3. C. de nouat. & not. Guid. Pap. decisione 21 330. post princip. videlicet, ut quando lis est contestata per cessionarium, vel aliquid est acceptum de eo, super quo facta fuit cessio: vel quando possessori denunciatum sit, ne rem domino restituat. Quia tamen ex omnibus actis satis liquidè constat, Reos non ex iure cesso, sed ex proprio; ut ipsi matri competente, omnes suas defensiones proposuisse: sicque nec vtilem, nec directam actionem, siue defensionem, ex cessione prætentam: imò ipsius cessionarii præscitu, & expressa permissione, tertium interuenientem, suum ius deduxisse, ut patet ex producto i. Septembr. Anno 74. Quo ipso cessionarium non nihil de iure suo si q[uod] habuit, remisisse, intelligi potest.

Item, quod nihil interest obiicentium eam cessionem, siue Rei, siue interueniens obtineat in causa: quia utrinque, tam defendendo, quam interueniendo, ad eundem fidem, exclusionem videbitur, ab hereditate controvessa agitur. Et potest 22 Iudex ex officio, ut nullo opponente, repellere a gentem, vel excipientem, ubi eius non interest, ut latè per Blanch. de compromiss. p. 4. except. tua non interef. n. 100.

Item, quod exceptio respicit ius tertii, cessionarii videlicet, & non ius obiicentium eam cessionem. Ideoque meritò non attenditur. Exceptio enim ut de iure tertii, excipientem non relevat, nec potest quis se defendere ex iure tertii, Bartol. & Castren. in l. 1. & 2. de excepc. rei judic. Bald. in l. si cui, de non num. pecunia.

23 Accedit, quod omnis actus ut regulatur à fine, in quem dirigitur l. si ut qui in aliena, §. 2. verb. nemo enim, de acquirendo rerum dominio, l. verum, defurt. Sed Rei attigerunt hanc cessionem, non ut impugnant eam, vel eo ipso actionem interuenientis elidant, sed solummodo in finem detegendæ asserta collusionis, & protelationis litis: prout ex Anzeig vñ Witt. n. 89. aperte constat. Sed ea prætentio collusionis & protelationis, per dictam interlocutoriam 21. Ianuarii decisa est.

Concludo itaque, hoc casu non opus esse restitutione.

Quarto loco, quod ad reconventionem spectat, certi juris est, iniurias, ut procedentes ex aliquo actu, super quo litigatur, non posse prosequi, nisi post finitam illam item, l. si quidem, C. de iniur. Bartol.

in l. si quis, S. stellionatus, ad Turpill. Netamen actiones, ut tempore vel morte percant, licitum est, 27 contestando litem, eas in tutum redigere, inquit textus in l. ordinatur, circa princip. de lib. causa, l. si tibi seruitus, C. eodem titulo, ibi Ioh. Fab. Estque receptū in hoc iudicio, ut vt in ciuiusmodi causis, citationes 28 decernantur, & usque ad litis contestationē processibus locus detur. Id quod reconveni etiam hoc casu fieri contendunt: neque permittitur ulteriorius, ante principalis causæ decisionem procedi. Quia tamen prætense iniuria non procedunt, siue ortum habent ex lite hic pendente, sed ex aliis actibus, extra hoc iudicium agitatis: sitque per sententiam proximam in hac causa, litis contestatio partibus iniuncta, & ut prothocollum Notarii ostendit, in priori relatione, hi articuli, cū interventionalibus, æquali iuste censi fuerint: & sic causa huius litis separaram habeat causam à principali controvessa. Lata enim sententia pro Actoribus, in conuentione, per hoc non plene præiudicatur Reo in reconventione: quia possunt subesse causæ, ut ex quibus der Landfriedbruch excusatur, 29 & actio iniuriarum firma manet.

Sic & è diuerso, absolute Reo, ut non ex hoc 30 fundatur actio iniuriarum, vel præiudicium patit, quin Actores in hoc se defendere possint: puto, separatim hic procedi & articulos ad probandum admitti, siue eventuales responsiones pro puris acceptari posse.

Saluis.

D.Q. Concludit cum Referente.

D.L. vult totam causam iam decidere, & ut deatur ad referendum, quia in facto nihil aliud probari posse. Ideo non vult admittere articulos interventionales, ad probandum. In causa reconventionis non vult admittere ad probandum articulos. In puncto restitutionis, cum Referente concludit.

D.G. ut Dn. L.

D.Q. ut Referens, &c.

V O T V M X L V I I I .

In causa Episcopi T. contra ciuitatem P.

Mandati der Pfändung in puncto partitionis.

S U M M A R I A .

- 1 Narratio siue species facti.
- 2 Protestatio Reorum, in hoc casu, que vel qualis.
- 3 Partitionem Rei quibus obtulerunt. & n. 4.
- 5 Sententia lata tener.
- 6 Partitionem sufficientem per solutionem dis Weins, für den Wagen vnd Wein/ quare Rei recusari.
- 7 Fundamenta Actoris in hoc iudicio qua. & num. 9. 10. 11.
- 8 Sententia auff vngnugsmänen Bericht ergangen in Camera, si vltior deductio fiat, aliquando solenti reuocari.
- 12 Parendi tempus in arbitrium inpetrantis, per verba, Qq 3 Wann

SVPPPLICAT. CAMER. IMPERIAL.

- Wann vñnd zu welcher Zeit d. den Wein erfördern lassen.
 13. *Incertus non est, qui ad quodlibet momentum certificatus est.*
 14. *Certitudo in cuiusvis arbitrio absolute residet.*
 15. *Parens viam, qui omni tempore, nullo excepto, pandit, plus permittit, quam qui id restringit & limitat ad certum diem.*
 16. *Dicitio, Omne & totum, nihil excludunt, & quamlibet temporis partem continent.*
 17. *Paratus semper soluere, quolibet tempore se offerre dicitur.*
 18. *Rei quod liberaliter Actori permittunt, in odium & damnum ipsorum non debet conuerti.*
 19. *Dubitatio, resolutionis eius. nu. 20. 21. 22.*
 23. *Vinum & plaustrum cur non posse dici vnum corpus esse. vt nu. 24. 25. 26. 27. 28. 30.*
 29. *Res corporalis qualibet est diuidua.*
 31. *Gallus gallinaceus plaustro insidens, non sunt vnum corpus.*
 32. *Actibus in cunctis dominatur voluntas.*
 33. *Homines quicquid agunt, intentio iudicat omnes.*
 34. *Interitus prima causa si cessat, tum etiam cessat illatio ad eius interitus effectum.*
 35. *Periculum rei interitus non transferendum in eum qui rem non pignoravit vel detinuit, idq; tribus rationibus confirmatur, vt nu. 36. 39. 43.*
 37. *Causa debet procedere effectum.*
 38. *Principale si non sicut in obligatione restituendi, tunc nec id, quod eius loco succedit.*
 39. *Oblatio rei debitæ facta, loco & tempore congruë, liberat ab interiturei.*
 40. *Moram posteriorem nolenti accipere oblationem nocere & quum est.*
 41. *Oblatio fieri dicitur loco congruo, quando fit in loco, in quo facienda est solutio.*
 42. *Creditor recipere recusans tenetur à tempore more, ad recipiendum estimationem rei, quanti minimum post moram sicut.*
 44. *Obligatio restituendi, si vigore mandati, &c. est alternativa, & sic virumque, tam vinum, quam precium est in obligatione restituendi, tunc electio consistit penes debitorem partitionem.*
 45. *Obligatio sufficiens cum effectu intelligenda sit, necessario precium rei interitus, in non recipientem oblationem remoueri debet.*
 46. *De more commissa effectu vbi agitur, alterum intendi oportet, vt ibid. nu. 47. 48.*
 49. *Offerens quod non fuerit in culpa vnde constet. & num. 50. 51.*
 52. *Oblatio partitionis quare recipi noluit.*
 53. *Instrumentum partitionis non continet tacitam vel obliquam confessionem pignorati. Vnde paret num. 54. 55.*
 56. *Confessio Reorum, in hoc iudicio facta, ex quibus constabit, & nu. 57.*

¹ Factum tale. OberEhenheimenses † prætendunt, se habere ius ex priuilegio, ab Imperatore & Regibus exigendi, & recipiendi den Weg vñ Brückenjoll à singulis r̄hedis indistincte, 4. Pf. id

est, 2. Kreuzer. Cum itaq; Episcopus, 22. Iunii ex d. oppido intenderet etlich beladē Wagen mit Wein gen Zabern zum Hoffhaltung führen zu lassen / oppidanos exegile vectigal, rec. lantibus officialibus Episcopi. Conuentum inter partes, das ein Wagen daselbst/bis zu Auftrag der Sachen gelassen werde/ doch also/das die Pferd fortgeschickt/vnd der Schaffner den Wein so auf dem Wagen/in sein Gewahrsam neime / dann oppidani die Pferd vnd den Wein mit nichten auffzuhalten gemeyn seyen. Cum verò postea sententiam & promissum mutaret der Schaffner daselbst / protestati sunt oppidani, 25. eiusdem, † das sie den Wein nicht auffgehalten noch gefändt / wöllen auch nichts damit zuthun haben. id p. stea i. Iulii, per Notarium & testes fecerunt insinuari Episcopo, siue eius Consiliariis, ju Zabern. Impetrato itaque mandato in Camera, Reisq; 2. Augisti eo insinuato, ob ulerunt hi partitionē, statim post, scilicet 3. Augusti, primō, dem Schaffnern & officialibus: hoc modo: q; velint den Wagen vnd Wein † an den sie nie Anspruch ge- 3 habt/welchen Wagen sie auch nie begiert sonder wider ihren Willen / an stadt des schuldigen Zolls hinderlassen worden frey passiren vnd folgen lassen.

Deinde 13. eiusdem † (cum dicti officiales recessissent accipere oblatia) etiam Domino Episcopo, hoc modo: Ein Raht thue sich unterthänig erbieten wann vñnd zu welcher Zeit jemand den hinderlassen Wagen vñnd Wein von ihrer Fürstlichen Gnaden wegen erfordert/cum cautione, &c. das der Raht ihres Theils zu pariren willig.

Cum verò Episcopus, ob non factam partitionem (quod videlicet certa dies non esset à Reis designata) pro declaratione pœnæ, & actionibus processibus instaret, late est sententia † i. Februarii Anno 80. Eäst man es bey dem instrumento partitionis beschehenem erbieren bleiben 15. Martii post, Actor misit ad Reos, & petit sufficiemt partitionem, per solutionem desh Weins für den Wagen vnd Wein. Sed hi recularunt: quia nunquam arrestarint, † quin potius contra id protestati fuerint, vigore dict. instrumenti, Actor insinuari, wöllen mit dem Wagen vnd Wein nichts zuthun haben/habē also bende Theil/ den Wagen vnd Wein/vie von dem Schaffner auffgeführt/ an demselben Orth stehen lassen / bis er den 6. vnd 7. Aprilis, selbst auf dem Fass gelassen.

Hoc ita eueniens, petit iam impetrans sibi vini deperditum precium estimandū, vigore mandati, resti ui. Sese funda: ex eo, q; f prior sententia ad Re 7 orū natrata, vñ auff derē vngnigſamē Bericht/ sit lata: Sed eiusmodi sententias in Camera aliquando solcant reuocari, si vltior deductio fiat. Itē, † posito, ea sententia constat: q; tamen adhuc, debeatur, iuxta mandatum, plena partio, cum per eam sententiā minimè sit sublatum debitum parandi. Item: † quod steterit per Reos, q; vinum non perficit. Item: † & ipsimet confessi fuerint, se velle n mandato parere, quod datur intelligi, vinum ipsum fuisse arrestatum, vel pignoratum: Cui ad stipulatur emanatum mandatum, &c.

Primum fundatum, non video melioribus rationibus iam niti, quam ut ante s^epē dicitur. sententiam prætensum est. Licet enim tempus parendi in arbitrium impetrantis + per verba, Wann vñnd zu welcher Zeit ihr Fürstliche Städten den Wein erfordern lassen/c. repositum sit. Tamen male prætenditur, certum tempus destinatū non esse. Incertus enim + non est, qui ad quodlibet momentū certificatus est, & in cuiusvis arbitrio + certitudo absolute residet. Imo plus permittrit, qui omni tempore, + nullo excepto, pandit viam parendi: quam id restringit & limitat ad certum diem.

16 Facit, quod dictio, + omne, & totum, nihil excludunt, sed quamlibet temporis partem continent. 17 Sicut & semper paratus + soluere, quolibet tempore se offerre dicitur. Possent & alia à maiori, siue potionis argumentando adduci. Sed ut sim breuis indignum esse puto, vt id, quod Re + liberaliter Domino Actori permiserunt, in odium & damnum ipsorum conuertatur. Non itaque video, qua dexteritate sententia prius recte lata, temere, & sine iustis rationibus reformati siue cassari debeat.

Quod secundo loco proponitur: videlicet, non obstante dicta sententia, Mandato adhuc parendum, &c. Omnidē id puto verum esse: ceteris tamen partibus: Imprimis autem. Si vinum adhuc in sua bonitate existeret: Sed iam difficultas inde resultat, 19 Cum partes contendant, + post desperatum vinum inter se, ita ut hic exigat preciū, alter neget, cuius sit periculum eius interitus: Mea sententia non erit difficilis, si duo præsupposita vera statuantur. Primō, + vinum non esse pignoratum, 20 vel retentum pro solutione vestigialis. Secundō, + vinum illud, tempore facta & insinuata protectionis, videlicet vigesimoquinto Iunii, & primo Iulii. Item, + tempore oblata partitionis, scilicet tertio, & decimotertio Augusti, nondum fuisse deterioratum. Dominus impetrans vtrum quorum negat: Sed nullas adducit directas probations, inhārendo tantū nudis facti & iuris præsumptionibus.

Rei verò nituntur certis documentis, quorum contenta, in facto consistentia Dominus Actor in specie non negat, sed potius fatetur. Licet n. huius consiliarii notario insinuanti, i. Iulii dixerint, Die Sachen seien anderst vñnd nicht allerdings wie in dem Instrument vermeldt/beschaffen: non tam in specie ostenditur, vbi, & in quibus res aliter se habeat. Imo in duplicitis. §. Wann soll dis. & §. Das vbrig fürgaben/non obscurē fatetur, ab initio facti, Reos professos & protestatos, prout instrumentum sub n. 8. continet; se nolle vinum, sed solummodo currum retinere.

23 Nec iustum & sobrium erit dicere, + plaustrū & vinum fuisse vnum corpus. Cum enim natura, substantia, quantitate & qualitate separabiles 24 & diuersissimae res: Imo id vas vni, + eo quasi momento, eodem loco, plaustro separabiliter adiunctum sit, nemo dicet, ea esse vnum, vel

numero, vel re: nec totum, vel integrale, + vt dominus: Vel vniuersale, + vt grex, peculium, vel generale, vt uestis, ornatum: vel quantitatis, + vt octo, decem, &c. nec individuum, + cum divisionem realem admittant, & ad oculum vel intellectum res ista dividantur. Estque per iuris regulam, + qualibet res corporalis, diuidua. Et habet id minus dubii nostro casu, ppter expressam declarationem, consensum & protestationem partium. Non ergo plaustrum & vinum impositum, erit vnum corpus.

Quid enim si gallus + gallinaceus insideat + plaustrum, an erunt vnum corpus, vt quocunque volent Gallus, sequatur & currus, vel ablato Gallo, quis & plaustrum, necessitate consequentia, furatus dicetur. Idque tanto magis nostro casu, vbi constet de animo & intentione Reorum: quia Actibus + in cunctis dominatur sola voluntas: Quicquid agunt homines, + intentio iudicat omnes.

Nec mandati narrata sub initium his refragan- tur, sed potius plaustrum & vinum separant, si re- ete inspiciantur, licet argutē postea ea copulata sint, & insuper mandatum emanarit. Non igitur censeo probatum: vinū simul cum curru pignoratum fuisse, sed potius contrarium ex iudicialiter haec tenus deductis liquere.

Secundum præsuppositum quam maximè de- pender à primo, si enim vinum non est pignora- tum: Tunc, quoad questionem principali (cuius scilicet periculo res perierit) frusta queritor, quando id factum sit. Si enim, quoad Reos, cessat prima causa interitus, + pignoratio videlicet, tūc etiam cessat illatio ad eius interitus effectum.

His ita præsuppositis, facile infertur, periculū rei interitus, + non transferendum in eum, qui rem non pignorauit vel detinuit. Hoc confir- mant duas, vel tres, firmissimæ rationes.

Prima designari potest ex iam dictis præsup- positis, + male enim petitur restitui, qd nunquā fuit ablatum. Debet enim + causa præcedere effe. Etum. Si ergo principale non fuit in obligatione restituendi, + vinum videlicet: tunc nec id, quod eius loco succedit, precium scilicet.

Deinde + aperti iuriis est (casu, quo nostri Rei vi- num detinuerint) oblatio rei debita facta, lo- co & tempore Congruis, liberat ab interitu rei. Quia æquū est, inquit textus, posteriorē morā, + nolenti accipere oblationē, nocete illud. de peric. Et commo. rei vend. Dd. in l. qui Rome. de ver. obli. l. si solu- tur. de solut. Et dicitur oblatio + fieri loco cōgruo, quando fit in loco, in quo facienda est solutio, l. ob- signatione. C. de solut. ibi Bald. & l. acceptā. C. de usur. put nostro casu de loco vllū dubiū nunq̄ est motum. Facit qd creditor, + recipere recusans, tenetur à tempore morē ad recipiendā aestimationem rei, quanti minimi fuit post morā: Bald. l. hominem, man- dat. & l. acceptam.

Nec reficare hic opus est, quæ tam ex supra dīctis, quam ipsa sententia, i. Februarii, super suffi- cienti oblatione lata, per se satis clara supr.

Deina

- 43 Deinde † (iterum posito) vinum nostro casu
fuisse pignoratum: quia tamen obligatio restitu-
44 endi, vigore mandati, est alternativa, & sic utrū-
que, tam vinum, quam precium, sit in obligatio-
ne restituendi: Ideoque electio consistit penes
debentem partitionem: q̄ constat ex iuris regulis. Ut
45 itaque sufficiens oblatio, † cum effectu intelliga-
tur, necessariō debet periculum interitus rei, in
non recipientem oblationem remoueri: Quia
46 ubi agitur † de effectu commissae morae, oportet
47 alterutrum intendi, vt vel culpa, † siue mora fue-
rit penes eum, qui debet offerre partitionem, vel
48 penes eum, † qui debet recipere partitionem. Sed
49 offerens † non fuit in culpa, quod testatur d. sen-
tentia, & quæ permisſa sunt: Ergo. Idque tantid
50 magis, cum offerens nec postea rem † ad se recepe-
rit, d.l. acceptam. *Alexand. in l. qui decem. de solut.*
- 51 His tandem accedit, † quod emissio mandato
& oblatio partitione, pignoratam rem, tunc tem-
poris fuisse deperditam, vel deteriorum redditā,
nullibi, nec obiectum, nec probatum est: sed q̄
solummodo prætensa fuerit temporis incertitudi-
do, docet productum instrumentum, sub n. 4. Re-
cessus judicialis D.G. 12. Nouemb. An. 79. Neque
id ex aduerso ullibi negatur. Vinum vero 6. & 7.
Martii An. 80. demum periisse satis liquet, ex ta-
cita confessione partis. Noluit itaque recipi obla-
52 tio partitionis, † non ob rem deterioratam, sed
tantum propter prætensem incertitudinem, per
sententiam tamen sublatam: Quo ipso ad supra
d. effectum, reclamè iterum infertur.
- 53 Instrumentum partitionis † non continere ta-
citam vel obliquam confessionem pignorati, pu-
54 to verius dici † ex antecedentibus & subsequen-
tibus eum actum oblationis. Imò ex ipsis verbis
55 & † circumstantiis in facto oblationis apparenti-
bus, quam si verba contra enīam intentionē &
mentem proferentium captentur, & in diuersum
56 trahantur. Si enim iustitia & veritas † rei attendi-
tur, prout hoc loco conuenit, constabit, plus non
confessos Reos, q̄ debitam partitionē ihres Thells:
57 Idque sub hisce verbis † declaratiuis, Sie wöllen
den wider ihren Willen hinderlassenen Wagen vnd
Wein frey paseieren vnd folgen lassen. In reliquis
nunquam consenserunt. Possunt legi & perpen-
di verba oblationis, & conferti menti & animo
proferentium, ante & post eam declarato.

Hinc, concludendo, existimo, fieri vix posse,
vt periculum rei peremptæ, in Reos transferri
possit, sed pronunciandum, daß es nochmals bey
der vorigen Urtheil bleiben zulassen vnd D. G. sein
Begeren/def̄ aufgelöffen Weins halben abzufla-
gen/aber so viel den Wagen belange/D. Nam noch ju
parieren schuldig sey. Expensas compensarem: cu[m
partim pro partim contra D. Impetrantem pro-
nuncietur. Licit non mediocris temeritas ex ip-
sius parte appareat.

Si vero Dominis vilum fuctit, probationem ul-
teriorē in puncto pignorati vini aliquid mo-
teti, negocio posse adferre, nec mihi displicebit im-
petranti permettere tempus ad reprobandum in-

strumentum protestationis, sub comminatione.
Sed vix possum videre, quid ea probatio rele-
uare possit. Semper enim supra dicta adhuc ob-
stabant: nisi forte mendacii & falsæ suggestionis
ratio habenda foret.

D.Bq. Item I. Q. Concludunt cum Referen-
te.

V O T Y M X L I X.
In causa E. contra N.

S V M M A R I A.

- 1 Positionem siue negationem suam, nemo nisi semel re-
uocare & mutare potest. Ratio que. n. 2.
- 3 Revocationi secunda & iterata, propter que verbale-
gis prohibitiua, non datur locus.
- 4 Revocatione erroris tam ex intervallo in preparato-
riis & decisoriis, quam in continentis permittitur.
- 5 Errans usque ad sententiam, errorem revocare po-
test.
- 6 Errantis nulla est voluntas Que regule autore De-
cio, nullam limitationem videtur habere, n. 7.
- 8 Erroris revocatione quando maximè habeat locum.
- 9 Sententia interlocutoria bis revocari potest.
- 10 Declaratio, durante lite, semper permisſa est: Ratio-
ius que. n. 11.
- 12 Mutatio modica substantiam non immutans admit-
titur.
- 13 Libelli articulorum correccio & emendatio ubi, in qui-
bus, quando & qualiter, etiam post litem contesta-
tam admittatur.
- 14 Erroris revocationem iura non distinguunt, an semel
vel bis corrigatur & varierit.
- 15 Error in alieno facto existens toleratur, & negocio non
dum finito, in decisoriis, usq; ad sententiam exclu-
sive revocari potest.
- 16 Error in facto alieno, consistens facilioris est probatio-
nis, quam in facto proprio.
- 17 Error in facto proprio quando presumatur.
- 18 Ignorantia facti proprii ex quibus circumstantiis con-
currentibus toleretur, vt n. 19. 20. 21. 22.
- 23 Variatio in ultimis voluntatibus non facile admitti-
tur.
- 24 Revocationes, mutationes & variationes, in quibus
non habeant locum, vt n. 25. 26.
- 27 Mutatio & in iudicialibus ante conclusionem causa,
& definitiū facile permittitur.
- 28 Erranti, petenti beneficium restitucionis, ex clausula
general: Si qua iusta, &c. subuenitur, etiam in
causa revocationis post sententiam.
- 29 Revocationis iusta causa que.
- 30 Adversarium suum armare nemo tenetur: Regula hec
quando procedit, n. 31. Limitatur quoque n. 32. 33.
34. 35. 39. 40. 41. 43. 44.
- 36 Statuta habentur pro publicis, & tanquam ius pro-
prium illius loci, ubi obseruantur.
- 37 Statuta omnibus subditis eius loci sunt communia, &
ideo nemini deneganda.
- 38 Statutorum eam partem, quæ est causa petite editio-
nis edere sufficit.
- 42 Iudex cum tanta iniuria debet, vt partis sine culpa sua la-
borans,